

Start do Szczekodniówki w Gottwaldowie.

SPORTOWIEC

• 23 WRZESNIA 1953 • NR 38 • CENA 1.20 ZŁ •

◆ POLSKA DRUGA W NAGRODZIE SREBRNEJ WAZY ◆ 1500 M. ŻBIKOWSKI 3:50,6 ◆
SIDŁO — 71,40 ◆ WARSZAWA — TIRANA 2:1 ◆

LEKKOATLETYKA PODBIJA ŚWIAT

Publiciści, licznie zgromadzeni na zawodach międzynarodowych z udziałem lekkoatletów fińskich nieczęsto forma nazw miłych gości mogłaby wydawać się rzeczą dziwną w zestawieniu z tradycyjną opinią lekkoatletyki Finlandii. Rzeczywiście, jak to jawiały nasz sprawozdawca, nawet nie specjalnie dobra pozycja sprinterów fińskich nie była przeszkodą w możliwości wyznaczenia obu Finów z finału 100 m.

Również z wielkim zainteresowaniem oczekiwany start zagranicznych biegaczy na 1500 m zakończył się ich pełną porażką. Lonnquist, zajmujący miejsce czwarte w światowej tabeli biegu na 1000 m, przez spacerował się na dalsze krótsze miejsca, traktując chyba ten wyścig jako trening przed poniedziałkowym 1000 m. Nawet pierwszorzędny tyczkarz europejski Oleniusz nie zachwylił swym zwycięstwem skokiem. Na dystansie wielkich tradycji Paavo Nurmeego 5000 m, Hypponen drugi, garmilur, pierwszy długodystansowiec, był najkwaśniej na ostatnim okrążeniu, a w całym biegu nie odzyskiwał tchu. W ostatniej fali fińska, jednakże zwyciężył nad Oboltem, czias biegu nie mógł odczuć widoku.

W zestawieniu z niezwykłą oszczędnością lekkoatletyki, masu Zwazek Radzieckich Węgry w Bapeszcie, gdzie między innymi urodziny fanatyzmu, wysłała 400 m przez polski (Litujew - 50,4), nasze szermowe pozycja warszawskie zawodowców, w tym polski reprezentant polską lekkoatletyką a czolowka Europy mimo rzutu Sity 71,40 m.

Jednakże wynik pojedynków polsko-fińskich, tak często rozstrzyganych na naszą korzyść, wskazuje nie tylko na niemożliwość klase pracownik, wykazuje on również na znacząco poprawę wartości polskich zawodników, którzy pod koniec sezonu potrafili podnieść formy i odnieść znaczące zwycięstwa taktyczne.

Zaczynamy opisywać startu zwycięstwa. Na przykład średnio dystansowcy nie ulegli się niewielkim grupom narwali, natomiast wiasdwa taktykę odnieśli sukces. Międzynarodowa zwinoty w Warszawie wykazywał również, że międzynarodowe starty naszych zawodników przyniosły im coraz więcej korzyści. Można dziś śmiało powiedzieć, że tylko opinie headrych walk z olimpijczykami przy ocenie siły zawodnika o kwalifikacjach olimpijskich.

Wielkie nastąpienie międzynarodowych imprez lekkoatletycznych, poza swymi ogromnymi walorami przychowania narodu w duchu przystojności, braterstwa, pokój jest połączony motorem produkcyjnym rekordy coraz wspanialsze, zawodowców coraz doskonalszych. Jest to coraz prawdziwie radosna, że wielkim inicjatorem tej wymiany doświadczonych sportowców między narodami, legn zbratania sportowego narodu, jest Związek Radziecki i kraje demokracji. Wskazaliśmy krajów postępu na forum międzynarodowym, w tym samym piśmie najlepsze rezultaty a lekkoatletyka białoruska, tak jak nigdy była świat.

Odległość Żbikowskiego od Potrzebowski (na prawo) i Lewandowskiego (na „wirona”) leżebnikiem. Był to fascynujący obraz, jakiego dawno nie widzieliśmy, a który powrócił się na 3 km.

POLSKO-FIŃSKIE ZAWODY W WARSZAWIE FANTASTYCZNY FINISZ ŻBIKOWSKIEGO PIĘKNY BIEG OŻOGA NA 5000 METRÓW

Począwszy od pamiętnego biegu 1500 m na zawodach kontynentalnych w Krakowie w czerwcu 1952 r., kiedy to padł rekord Kusocińskiego, trudno narzekać na przestrzeń ostatnich sezonów na brak emocji i sensacji w tej konkurencji. Każdy start naszej czołowej trójdy: Żbikowski, Ożoga i Potrzebowski, ma już w sobie zapowiedź pięknej walki i wielkiego wyniku.

Nie inaczej było i podczas zawodów z udziałem Finów na stadionie Wojska Polskiego w Warszawie.

Oto historia biegu na 1500 m rozegranego w pierwszym dniu tych zawodów.

Na starcie 10 zawodników: trzech Finów — tegoroczny mistrz Finlandii na tym dystansie Valtaro, rekordzista na 2000 m Lonnquist i Hakola, a oraz sędmiu Polaków — z Lewandowskim, Potrzebowskim, Żbikowskim i Długoborskim na czele. Po krótkim starcie ostrym tempem wysuwa się na czoło Żbikowski, za nim Potrzebowski, Lewandowski, Hakola, a za chwilę następuje przetasowanie. Prowadzenie obejmuje Lewandowski. Piętnaste 300 m zawodnicy mijają w kolejności — Lewandowski, Potrzebowski, Valtaro, Hakola, Żbikowski. Tempo ostre 400 m — 58 sek.

Tandem Lewandowski — Potrzebowski nagle naprzd, stale zmieniając prowadzenie. Jeszcze dwa okrążenia do końca biegu. Na czele Potrzebowski, za nim Lewandowski, Hakola, Valtaro, Żbikowski. Lonnquist W odstępie 15 metrów rasza zawodników 800 m przedbieg Potrzebowski w 2:03. A więc tempo jest dobre. Za chwilę prowadzenie obejmuje Lewandowski, który mija 1000 m w czasie 2:23. Na prostej przed trybunami na czoło wysuwa się Hakola, za nim Lewandowski, Potrzebowski, Żbikowski, Valtaro.

Dwunaste. Ostatnie okrążenie 1200 m zawodnicy mijają w 3:07. Na czele idzie Lewandowski przed Potrzebowskim, Hakolą i Żbikowskim, który za chwilę mija Finów i wysuwa się na 3 pozycję. Temp przeraża. Zawodnicy zbliżają się do ostatniej prostej.

I tu powtarza się historia z mistrzostw Polski sprzed trzech tygodni: Żbikowski rozpoczyna wspaniały finisz, mija Lewandowskiego, Potrzebowski i bez trudu odrywa się od tych zawodników.

Za jego pięciemi koczują się między dwoma 425 sekundami i 45 sekundami druga miejsce. Żbikowski, niezagrożony przez nikogo, wpada na meandry 10 m przed Potrzebowskim i Lewandowskim. Jaką czwartą o 4 meandry na Lewandowskiego kończy Hakola. 35 m za nim jego rodak Valtaro, dalej Długoborski, Lonnquist, Kretz, Kosiński i wielki.

Wynik Żbikowskiego — 3:50,8. Takiego czasu nie stadionie Wojska Polskiego w Warszawie nie osiągnął jeszcze żaden biegacz. W ubiegłym roku na jesieni podczas meczu lekkoatletycznego CWKS i ATK znakomity trójdyndystansowiec, czechosłowacki Jungerman, pokonał 3:55,8. W związku na zawodach z udziałem zawodników węgierskich i chor — 3:51,8. A więc Żbikowski pokonuje

ford bieży, oszczędzając trzeci wynik na tym dystansie w historii polskiej lekkoatletyki. Lepsze od niego czasy ale na lepszych niż warszawskie biegnach, uzyskali: Lewandowski 3:49,8 i Chromis 3:50,4.

Wynik Żbikowskiego to również zasługa Potrzebowskiego, Lewandowskiego, którzy nadali biegowi ostro, niemal dokładnie dostosowane do możliwości naszych zawodników, tempa. Pierwsza okazywania przebiegli w 58 sek, drugie w 65, trzecie w 84, a ostatnie w 8:06 (średnia 3:49,8 i 43,6).

Drugą konkurencją, która w pierwszym dniu zawodów dostarczyła widzom najwięcej emocji, był bieg 5000 m. Spodobał się w nim dwaj Polacy: pierwszy, garmilur, pierwszy długodystansowiec, był najkwaśniej na ostatnim okrążeniu, a w całym biegu nie odzyskiwał tchu. W ostatniej fali fińska, jednakże zwyciężył nad Oboltem, czias biegu nie mógł odczuć widoku.

Bieg ten poprzedził w bardzo ostrym tempie 5000 m. Piętnaste 800 m przedbieg, ostrym tempem, po 2 i pół okrążeniu od rezerwy zawodników. Po 2,5 km mial już 10 m przewagi nad Hypponem — Ożogiem. Tempo Szwarczoka, doskonałe: 1000 m — 2:48, 1500 — 4:16, 2000 — 5:43, 3000 — 8:42.

Zacznieli się na bardzo dobry wynik około 14:30. Ale do 3,5 km Szwarczok zaczął słabnąć. Na moment Hypponen znacznie zwiększył tempo, podciągając za sobą Ożogę. Dyktant, który od Szwarczoka zaczął być sławieście mied, po dwóch okrążeniach Hypponen wyprzedził na czoło.

Na 800 m przed metą para Hypponen — Ożog mija już 20 m przewagi nad Szwarczokiem. Ale do 1000 m przed końcem biegu — 50 m Na 300 m przed metą niedużo odrywają się Ożoga i Potrzebowski, odrywając się od Finów. Ale nie trwało to długo. Hypponen na 200 m przed metą minął z lekkością wyprzedzając wczesnym finiszem Ożogę. Fin wygrał bieg w 14:44,8, biec 50 m kończącego bieg truchtem Polaka.

Ożog czasem 14:55,3 pokój mied rezerwy zwyciężył o 2,6 sek. a zajął czwartą w tym roku, a słodmy w historii polskiej lekkoatletyki wynik na tym dystansie.

Na 100 m spodobał się najlepszy sprinter polski, 2 czolowki nie zabrakło nikogo. Start Finów Boerzami i Sanat w tej konkurencji, która w ich kraju nigdy nie stała na zbyt wysokim poziomie (rekord krajowy 10,7) zakończył się niepowodzeniem. W obu wypadkach zwyciężył polski (półfinas) Finał „netki” rozegrany podczas deszczu wygrał pewnie B. Ranczyński w 19,9, przegraczając (niechamnie fałstartem) od startu do mety. Wspaniały końcowy pokazał Sławczyk. Bieg na ostatnie metrach niezły, który wciąż jeszcze daleki jest od zwycięstwa.

Dobre czasy osiągnęli nasi starty: stumetrowcy Pielcu zawodowców i weteranów, który w tym roku w Warszawie w swoim startował trójdyndystansowiec wrec fiński linia, zwyciężył Mach w 48,8, przed pięknym biegnącym Ma-

Detalada Finów przed przyjaźniackim spotkaniem z lekkoatletami polskimi.

Ożog (nr 72) przegrał na 5000 m z Hypponem (nr 71), ale wykazał wielkie zdolności długodystansowe. Na trzeciej pozycji Oksilinski.

Starty ruinialni, rekordzista Finlandii Oleniusz łatwo upadł się z naszym tyczkarzem, damcy klem i Janiszewski.

kosmetycz 49,2, Brabankim 49,7, Grzela 49,8, Korzanow 50,1 i inni. 50,2. Maria B zakończyła się triumfem lepszym 1:25. Proszko, który wynikiem 49,8 ustanowił nowy rekord wai. Drugim w tej serii był Kupczyk w 50,2. Proszko winien jak najzbyt znaleźć się pod opieką trenera

Shole o tymże nie przyszedł nad zwycięzcy wywiad. Wygrał ak było do przewidzenia, Fin Oleniusz 415 przed Admancym 410 i Jani szewskim 400. Zawodnik zdamy Fin, skaczący zwykłe auto ponad 4 m.

J. DOWNAROWICZ

WROCŁAŃ BĘDZIE MIAŁ ORLETA

Maly Romuś z Odasaśa moze kiedys też bedzie kandydatem do szkoły mistrzów

Trzytyśmioplan rozwoju piłkarstwa przewidziany w Wroclawiu już na początku przyszłego roku (specjalnie) szkoły mistrzów piłki nożnej. Do szkoły tej powołanych zostanie 10 młodych piłkarzy, których wiek nie przekracza 20 lat, na podstawie dokładnej selekcji i przy przesłaniu ich do szkoły mistrzów.

Uczestnikom szkoły mistrzów zapewnią nasze władze sportowe: imienniki, utrzymanie, oraz naukę zawodu, studia w dziedzinie pracy według kwalifikacji. Nauka w szkole mistrzów trwać będzie w zasadzie trzy lata.

Pomyślnie takimi szkołami musimy uważać za udany. Dobrze też się

stało ze wprowadzenia go w życie nie oddała się na lata do legła tylko, właściwie już się realizuje, bowiem wstępne prace organizacyjne są rozpoczęte. Szkoła mistrzów będzie Wroclaw posiadający wapiński, a rzadko wykorzystywany dla piłkarstwa obiekt — stadion im. gen. Świerczewskiego. Sporządzą się ze wrocławianami tak jak zapali się do życia (istnieć komplety 80 tys. widzów), podobnie postąpią zaplanować miłośnicy do wspaniałych Orle, które przecież już od pierwszych momentów powstania szkoły wezmą udział jako jej reprezentacja w rozgrywkach I Ligi.

Start Orle w naszej ekstraklasie

Zadecydują w pierwszym rzędzie umiejętności piłkarskie. A więc zobaczymy tam z pewnością wielu młodych, wybijających się piłkarzy drużyn I, II, i III ligi. Oczywiście znajdzie się na pewno też miejsce dla najlepszych juniorów w wieku 17-18 lat. Mam tu na myśli przede wszystkim tych młodych piłkarzy, którzy zdali egzamin ze swych umiejętności na obizie w Świdnicy, podczas finałów mistrzostw Polski juniorów.

Nie wątpimy, że wśród Orle spotkamy nazwiska czołowych graczy drużyn miasta Polki — toruńskiego Legii, Włocławka, Krynicy, który zdołał imponować w Świdnicy dojrzałą łokcią taktyczną, zespołowością i

WROCŁAŃ BĘDZIE MIAŁ ORLETA

Wielobój juniorów w Świdnicy — strzał do małej bramki

Na obizie w Świdnicy trenerzy przeprowadzili wiele ćwiczeń z młodymi piłkarzami. Na zdjęciu — zgra główkami

my uważamy, że trzeba to zrobić jednocześnie.

Mistrzostwa świdnickie wykazywały przecież między innymi również i to że w chwili obecnej właściwie nie się nie robi dla szkolenia juniorów. Koła pamiętają tylko o pierwszej drużynie piłkarskiej. System szkole-

niowy juniorów — to bezpłenna improvisacja. A materiał ludzki i to wspaniały — posiadamy zarówno w Rzeszowie, jak w Siemiatyczach, czy Szczecinku, a nie tylko na Śląsku czy w Krakowie (na marginesie wspomniemy, że juniorzy krakowskiej Gwardii zostali wybe-

raniani na swoim boisku przez rzeszowian). Oczekujemy, że również i CRZZ dotrzyma swej obietnicy i w r. 1954 będzie zrzeszenie sportowe będzie miało własną młodzieżową szkołę — piłkarską. Początek zrobił już Górnik.

J. JABRZEŃSKI

W bieżącym roku na stadionie wrocławskim odbyła się tylko jedna wielka impreza piłkarska, w maju Polska zremisowała z Czechosłowacją 1:1. Na zdjęciu Cieślak (nr 10) rozpaczliwie przywołuje na pomoc Alszera, bowiem bramkarz CSR Bałman (leży) nie złapał piłki; wybił ją jednak w pole (wzr nr 8)

Fot. Rostkowski

Młodzi piłkarze toruńskiego Kolejarza oglądają ze swym trenerem Kamieńskim puchar — zdobyty razem z tytułem mistrza Polski juniorów

Fot. K. Osmarski

Bewelacyjni juniorzy rzeszowskiej Spójni

Wrocławski stadion im. gen. Świerczewskiego jest zawsze zapelniony widzami podczas wielkich meczów piłkarskich. Oto fragment z rozegranego w 1951 z młodym zawodnikiem spółki Dymno (Tbilisi) — Uria (Cherzow) 1:1. Z lewej Bartyla, Diodias i Szymkowiak, w głębi Szmajczyk, a prawej — Antasze

Fot. Rostkowski

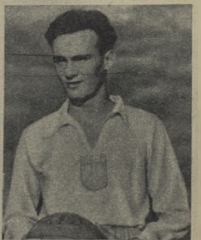
klase tylko wzmoże atrakcyjność Ligi. Może starszy, wytrawny wyjadacz ligowy, jakich jest jeszcze bardzo wielu w czołowych pozycjach drużyn piłkarskich, pozbędzie się wreszcie wstrętu do trenowania i będą lepiej przyswajali się do spotkań ligowych, aby „nie dać się zjeść w kasy” młodzieńcom.

Szkola mistrzów będzie miała zapewnienie, jak głosi jej program, „nacyjne kontakty międzyrodzime dla sprawdzenia postępów w pracy wyszkoleniowej, i egzaminowanie przez czołowych trenerów i nieznanego przeciwnika”. Plan obejmuje rokrocznie 5 spotkań w kraju i 3 wyjazdowych rewanżów z drużynami lig. NRD, Czechosłowacji, Bułgarii, Węgier i Związku Radzieckiego. Orle otrzymają najlepszych trenerów przewidzianych jest nawet trener zagraniczny, lekarza, pomocnika nauki we. Przy szkole zorganizowany zostanie ośrodek badań naukowych i studiów.

Tak pomyślana szkoła mistrzów winna stać się już w 1955 roku rzeczywistym podwaliną reprezentacji Polski.

Kto będzie powołany do szkoły mistrzów?

kondycja (najlepiej bramkarz turnieju — Wapowski, środkowy obrońca — Pińkowski, środkowy atak — Szwedziński). Dalej — najlepszego technicznie w Świdnicy zespołu łódzkiego Włocławka (obrońcy — Skibiński i Włocławski, napastnicy — Jedrzejczak, Kozłowski i rezerwy) nej Spółki z Rzeszowa (obrońca — Wiśnik, pomocnik — Wiśniewski).

Najlepszy bramkarz turnieju świdnickiego Janusz Wapowski (Kolejarz Toruń).

Fot. K. Osmarski

ski napastnicy — Staryk, Szerba, Mielczak. Nie zapomnijmy też o świetnych piłkarzach Unii ze Szczecina (obrońca Jakubowski, pomocnik Kozłowski) czy Unii z Stambułu (leżni lewoskrzydłowy Pachewski, który legitymuje się czasem 11,9 sek na 100 m).

Szkola mistrzów — to krótko mówiąc plan podniesienia poziomu naszych wychowawców piłkarskich, to dobrze (jak się zda) jej pomysły krok, który nas musi szybko zbliżyć do czołowych piłkarstwa europejskiego. Jest to jednak tylko część planu długofalowego, posiadającego szeroki zakres — ogólnego planu rozwoju naszego piłkarstwa. Po prostu w nim miejsce winna zająć wina sprawa, jak najszerszego szkolenia juniorów, na terenie całego kraju. Sprawa która — jak to przynajmniej na ogólnopolskiej naradzie aktywacji piłkarskiego dykt. Rakowski nie znalazła właściwego odzwiedku w projekcie planu rozwoju piłkarstwa.

Sądymy, że zatwierdzenie ostatecznej (kiedy?) planu obejmującego również w szerszym stopniu i zagadnienie szkolenia juniorów. Na to zagadnienie zwrócić naszą uwagę większość przedsiawicieli terenowych na wspomnianej naradzie. Wiele z nich sławiało te kwestie nawet w ten sposób, że wcześniej należało zorganizować szkołę dla trenerów juniorów niż szkołę mistrzów.

ALBANIA NIE PO RAZE PIERWSZY

Po raz pierwszy piłkarze polscy zmierzili się z piłkarzami Albani dopiero w 1949 r. Ale już wtedy wzięliśmy o nich wiele. W latach 1946-48 Albanci zwyciężyli w Europejskim Związku Piłkarzy. W 1948 r. wygrywali w Tiranie turniej podjęty białych, w którym biali powzięli udział reprezentacje Rumunii, Bułgarii i Jugosławii. W 1948 r. Albanci wygrywali z Węgrami 3:1, potem z Węgrami przegrywali po sześciu golach tylko 1:2, a następny mecz z pierwszą reprezentacją Węgier kończył się wynikiem bezbramkowym.

6 listopada 1949 r. rozegraliśmy w Warszawie pierwsze spotkanie. Polska Albania zakończyła naszym zwycięstwem 2:1 (1:0). Albanci reprezentowali się bardzo

dobrze. Na ich tie nasze umiejętności nie wypadły imponująco. I gości znać było lepszą szkołę podobną się płynność ich akcji i sposób operowania piłką, pewniejszy niż u Polaków.

A oto skład naszej drużyny: Borucki, Gredok, Barwicki, Szmajczyk, Parpan, Włocławski, Hogendorf, Baran (Kobus), Szwedziński, Cieślak, Wiśniewski (Mordarski). Otworze naszego zagrała o wiele lepiej, niż miało się spodziewać, nie przegrywając ani jeden mecz zwyciężył. Bramki zdobyli Gredok, Kobił, i pości wyróżnili się bramkarz Vogli, pomocnik Lambi i wreszcie lewoskrzydłowy Loro Borici (strzele bramki).

1 maja 1950 r. rozegraliśmy w Tiranie drugie spotkanie z Albanią. Wynik był bezbramkowy, 1:1, tym ra-

zorem zawiódł nasz napad, a cały ciężar meczu spoczął na defensywie. Graliśmy w składzie: Jurzycki, Gredok, Barwicki, Szmajczyk, Słoma, Włocławski, Kobił, Grac, Antola, Cieślak, Wiśniewski. U Albanców również zawiódł napad, wyróżnił się bramkarz Vogli, pomocnicy B. Borici i Kawala oraz w ataku Loro Borici i Parpan.

Na następnych Przysłaży w Bułareszcie w m. reprezentacji Tirany była bardzo biała, oszczędniejsza zwycięstwem w ćwierćfinale nad niemieckim zespołem Węgier. Wykosił spotkanie był do ostatniej chwili nieprzyjemny i przyciągał uwagę i dykt. sukces. Po zwycięstwie zwycięstw Węgrom 4:3, Węgry zwyciężyli graczami Tirany byli: bramkarz Vogli i Loro Borici. (f)

Warszawa. Rok 1949. Polska — Albania 2:1. Hogendorf próbuje minąć albańskiego obrońcę.

Fot. WAP

BRATERSKIE SPOTKANIE NARODÓW W GOTTFALDOWIE NA MOTOCYKLOWEJ „SZESCIODNIÓWCE“

Otwarcie Szesciodniówki w Gottwaldowie.

Huk 240 motorów Międzynarodowej Szesciodniówki zagłuszył wszystkie inne sprawy miasta Gottwaldowa w ubiegłym tygodniu. W jednodniowym odstępie startowali uczestnicy pierwszego etapu, trasy długiej na 378,5 km, która wiodła do Bratysławy i z powrotem do Gottwaldowa.

W poniedziałek o 17 godzinie nastąpiło uroczyste otwarcie XVIII Międzynarodowej Szesciodniówki. Po przywitaniu gości przez głównego kierownika zawodów M. Bakala, umieniem Rządu Czechosłowackiej Republiki przemówił przewodniczący Państwowego Komitetu Wyższania Fizycznego i Sportu gen. Jenda. Powiedział on między innymi, że zagraniczni goście zobaczą w czasie swego pobytu w Czechosłowacji, jak pracujący lud myśli o tym, by wyniki jego pracy przyniosły radność ży-

cie, dalszy wielki rozwój na polu gospodarczym, kulturalnym i sportowym.

Prezydent sportowej komisji Międzynarodowej Federacji Motorowej Poinr Nortier tak powiedział:

— Jako prezydent sportowej komisji Międzynarodowej Federacji Motocyklowej, dziękuję Rządowi Czechosłowackiemu, Automobilklubowi CSR i ludowi czechosłowackiemu za braterskie przyjęcie jakiego doznaliśmy, my, cudzoziemcy, na XVIII Szesciodniówce. Wszystkie narody świata pragną pokoju i przyjaźni, ale są również siły, które utrudniają osiągnięcie tego celu. Idee pokoju i międzynarodowej przyjaźni nie są nieosiągalne, wykazuje to choćby nasz mały sportowy świat, a tu nasi motocykliści. Motocykliści są jakby jedną rodziną, nie znają uczucia

nienawiści z powodów rasowych czy politycznych.

Następnie p. Nortier pochwilił organizację zawodów, która tak sprawnie działała w trudnej imprezie 240 zawodników z osiemnastu państw.

Swoje przemówienie zakończył on słowami:

— Jestem pewny, że zawody te przyczynią się do pogłębienia przyjaźni między narodami. Dziękuję Wam za wszystko, i życzę największych osiągnięć

leżności zdecydowała godziła próba szybkości, rozegrana w niedzielę na zakończenie imprezy.

Oprócz Żurawieckiego, Markowskiego i Kwiatkowskiego złote medale zdobyli również, jadący w konkurencji klubowej Paluch, Kanas i Jakubowski. Brązowe medale uzyskali Kupczyk i Starle. Tak więc na 12 motocyklistów polskich 6 zdobyło złote medale, co jest wielkim sukcesem naszych reprezentantów.

Widok na park maszyn w Gottwaldowie.

**WIELKI SUKCES
POLEKICH ZAWODNIKÓW
GOTTFALDOWO (PAP)** — Zakończona 20 km. w Gottwaldowie międzynarodowa „Szesciodniówka” motocyklowa przyniosła piękny sukces zawodnikom polskim. W konkurencji o „Srebrną Wazę” zespół Polaków w składzie: Żurawiecki, Kwiatkowski, Markowski zajął drugie miejsce za CSR, wyprzedzając Anglików, Holandijków i Szwedów. Wszyscy te zespoły ukończyły jazdę bez punktów karnych, a o ko-

W konkurencji o Nagrodę Międzynarodową zwyciężyła Anglia 0 pkt. karnych przed CSR — 1 pkt. k., Niemcami zach — 460 pkt. k., Szwecją — 766 pkt. k. i Węgrami — 1043 pkt. karnie.

Punktacja drużyn w Nagrodzie o Srebrną Wazę po próbie szybkości jest następująca: 1) CSR — 1658 pkt., 2) Polska — 1372 pkt., 3) Anglia A — 771 pkt., 4) Holandia B — 3 pkt. k., 5) Szwecja — 10 pkt. k. (Holandia i Szwecja zdobyły punkty karne na próbie szybkości).

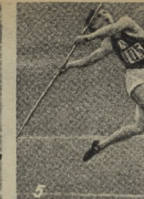
Trzy nazwasy — Andrzej Kwiatkowski (CWKS), Włodzimierz Markowski (Budowlani Warszawa) i Roman Żurawiecki (Budowlani Gliwice).

Przedstawiciel naszego pisma rozpoczął przeprowadzać wizyty po warsztatach pracy sportowców i działaczy, odznaczonych niedawno za swą ofiarną pracę dla kultury fizycznej Polski Ludowej. Pierwsze kroki skierował na Akademii Wychowania Fizycznego.

* *

Widzimy tu wszystkich. Widzimy zawodników trenujących swoje i nasienie koniunktury, widzimy trenerów, ale jak na złość nie możemy dostrzec tego, którego szukamy. Aż nagle, delfino ponad kratkami, ukazuje się azybajka dźwiękny lukom ożesop.

Tam chyba go znajdziemy. I rzeczywiście, na samym skraju AWF, tuż przy lecie, zastajemy trenera naszych oczyszczaków, Zastępcę Działacza Kultury Fizycznej, mgr Zygmunta Szelesta w otoczeniu znanych już dzisiaj w całej Europie swoich wychowanków — Sidi, Radziwonowicza, Chachówny, Kowalewicz, i innych.

Uważnym wzrokiem sledzi ruchy zawodników. Ani jeden ich błąd, ani jedna ustępka nie ujdzie jego uwadze.

Szykuje się do rzutu młodzieńca, 17-letnia Włajewsk. Kobiśtka robiąca i niezap. ładuje w odległości — 13 metrów.

Czyżby to była ta sama Włajewsk, która w tym roku rzuciła ponad 11 m? — pytamy zdumieni jej słabym mrukiem.

Ta sama potulająca Szelesta — odległość nie gra tu rolę, bo to tylko próba roboczą.

I zwracając się do zawodniczki, rzuciła uwagę:

— Musisz, Maryniu, również stać się w chwili wyrzutu nie skupiać tułowia w przodu, bo tuż nie jest wtedy poparty silną różną częścią ciała.

A ty — mówi do Radziwonowicza — w chwili wyrzutu nie skupiaj tułowia w przodu, bo tuż nie jest wtedy poparty silną różną częścią ciała.

Wizyta „Sportowca” u odznaczonych przez Państwo

ZYGMUNT SZELEST ATAKUJE REKORD LOKAJSKIEGO

I znówu ciekawym, trener pokazuje odpowiednie ustawienie tułowia w momencie wyrzutu. Uczniowie w ukłonięciu wychylają się w przód.

No bo jakże inaczej można sforsować człowieka, który osiągnął smutną odnotowaną pracę i opanował sprawę troskliwość wprowadził ich w asanę czwórkę europejskiej.

Sympatia ta jest zresztą wzajemną.

— Proszę zobaczyć, wyznaje nam Szelest — że ich trwała się razem i moimi trokami, ich rękami jest i moja radość.

Trening, dobiega końca. Jeszcze kilka rzutów, jeszcze kilka uwag i oto stajemy się świadkami namyślnego odroczenia. Melancholijny naczep wyrzyciły ręką Radziwonowicza łapie się w powietrze w pół i obie jego części roją się w ziemi Sidi i rozpaczy się do głowę chwytają.

— Czyżżbyż być rzucił nie zawodniczkę — rozpacza — już tak bardzo się do niego przyzwyczaili.

A tu za kilka dni Powoła. Przecież to był ostatni nasz ożesop.

— Spróbujcie, Januszu, spokojnie — pociesza go Szelest i chytrze uśmiechając się dostaje — mam nadzieję w domu jesteście dumni naczep na pewno ci będzie odpowiadali.

Zawodnicy powoli rozchodzą się do swych ławerek. Zastaje Zygmunta Szelesta na laweczce, wśród zielonej bieląskiego lasu. Młoc rozmówca mój ma nieszczerłą Pytam o powód.

— Powód jest prosty — wyjaśnia Szelest — Dobra ma tylko 24 godzin, a to dla mnie za ma-

ło. Chciałbym moim chłopcom i dziewczętom powiedzieć jak najwięcej czasu, lecz niestety, inne prace pochłaniają mi bardzo wiele.

— Jakże?

— A więc przede wszystkim praca w AWF. Jestem adiunktem i z-cą kierownika katedry lekkoatletyki. Wykładam tam przedmioty z zakresu dydaktyki, metody nauczania różnych konkurencji lekkoatletycznych, metody treningu i jego formy itp.

Następnie, chcąc przyjąć naszym sportowcom z pomocą w poznaniu specjalnych ćwiczeń przygotowujących organizm do wysiłku w lekkoatletyce, piszę obecnie na ten temat książkę. Stale studiuję zagraniczną literaturę, a zwłaszcza radziecką, z której wiele skorzystałem. Opracowuję ją i rozsyłam trenerom, instruktorom i zawodnikom. Potrafię w kon-

takcie z moimi przyjaciółmi, trenerami radzieckimi, z którymi stale wymieniam doświadczenia. Opracowuję i rozsyłam po całym niemal kraju różnym, dobrze zapowiadającym się obiecującym indywidualnym plany treningu, no i wreszcie opracowuję obecnie plan przygotowań naszych osz-

czymników do przyszłorocznych mistrzostw Europy.

— Liczyłeś tam na sukcesy?

— Oczywiście. Sidi np. potrafił przez dłuższy czas utrzymywać formę i w przyszłym sezonie powinien stać poważnie przekraczać 70 m, czego na nie dotknął nasz rekordzista Lokański.

Osiągnął on wprawdzie 73,27, ale tylko jeden raz i potem już nigdy nie przekroczył 70-ki.

Z liczącym obecnie zaledwie 20 lat Sidi, będzie naszym Opracowujemy już dla niego specjalny plan szkolenowy, który o ile będzie go przestrzegał, powinien go doprowadzić z 2 lata do 78 m.

Również 21-letni Radziwonowicz powinien w przyszłym roku przekroczyć granicę 72 m. Aby chłopcy wywili te osiągnięcia, muszą jeszcze porównać: a Sidi na odpowiednim wykorzystaniem jego pracy tułowia, a zwłaszcza górnej części, a u Radziwonowicza nad szybkością, płynnością i elastycznością roboczą. Po opanowaniu tych elementów staną się oni zawodnikami wysokiej klasy.

— Zapomnieliśmy przecież o jeszcze jednym pupulku — o Chachównie.

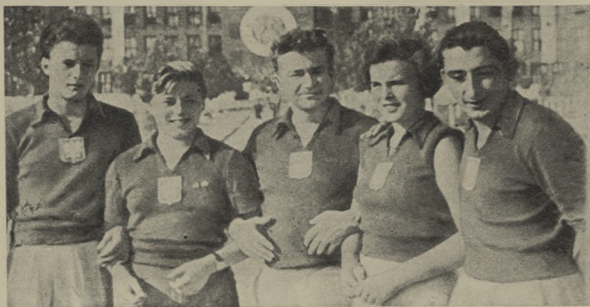
— Nie zapomnieliśmy. Już teraz jest ona zawodniczką dużej klasy. Jest jeszcze poprawić nad szybkością roboczą i siłniejszą pracę nog — na pewno przekroczy 47 m.

Mgdra Szelesta znamy dobrze. To, co powiedział o swoich wychowankach, oparte jest na długoletnich doświadczeniach i dobrej znajomości zawodników. Zdobytymi — jak nam oświadczył — wysokim odznaczonym Zastępcę Działacza Kultury Fizycznej jeszcze uśmiał i wytrwał nie do końca pracować będzie dla dobra naszego ludowego sportu.

A. KARP.

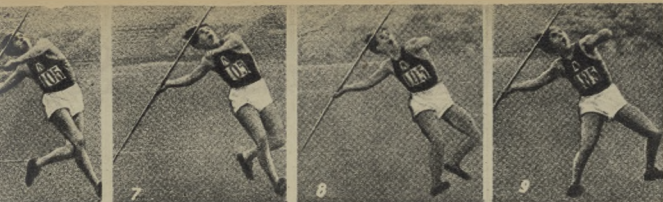

Trener Szelest i jego uczennice Chachówna

Na Igrzyskach Przyjaźni w Bukareszcie: (od lewej) Sidi, Chachówna, Szelest, Kowalewska i Radziwonowicz

JAK RZUCAĆ OSZCZEPEM

Zanim przejdę do bezpośredniej analizy filmu — pisze L. Sulijew, trener reprezentacji I. z ZSRR — pragnę scharakteryzować w kilku słowach styl rzutu Kuźniecowa. Najbardziej charakterystyczne są następujące momenty:

1) ręka cofnięta w tył pozwalająca swobodnie aż do końcowego wysiłku. 2) mocne wysunięcie biodra w chwili ostatniego wysiłku. Dzięki temu osiąga się ruch ręki miotającej, podobny do ruchu smagania batem, co pozwala zwiększyć początkową szybkość lotu oszczepu.

Zdjęcie nr 1. Kuźniecowa kończy drogę „krok wyrzutowy”. Tułów miotacza skierowany lewym ramieniem w stronę rzutu i lekko nachylony w prawo. Ręka wyprostowana, a dłoń z oszczepem znajduje się nieco poniżej, prawego barku.

Na zdjęciach nr 2, 3 i 4 widać jak Kuźniecowa zaczyna trzeci „przekładany krok”, od jego właściwego wykonania zależy w znacznym stopniu kolejny, najwazniejszy ruch. Odbijając się energicznie lewą nogą wysuwa w przednią prawą biodro. W tym samym momencie jeszcze bardziej pochyla się w prawo.

Może wydawać się dziwne podnoszenie wysoko kolana prawej nogi w przekładance (zdjęcie 3, 4). W tym wypadku nie jest to błąd. Kuźniecowa stosuje „kroki wyrzutowe”, szczególnie energicznie podnosi kolano nogi zamachowej. Błąd jednak jest w położeniu oszczepu. Grot bowiem oszczepu przy przekładance nie może być wzniesiony wyżej, niż biodro zawodnika.

Kończąc przekładankę (zdjęcie nr 7) Kuźniecowa dotyka rozbieżnej prawą stopą, przy czym tułów i noga tworzą niemal prostą linię, nachyloną do ziemi pod kątem 65–70 stopni. Charakterystyczne jest, że dłoń ręki wyrzucającej nie podnosi się w górę, a wciąż znajduje się poniżej barku. Pozycja miotacza (na zdjęciach nr 6 i 7) charakterystyczna jest tym, że nogi wyprzedzają tułów i rękę z oszczepem.

Szczególne cechy rzutu Kuźniecowa jest położenie bioder przy przekładance (pozycja między). Biodra miotacza (zdjęcie

nr 3, 4, 5, 6), są lekko zwrócone w prawo. W ten sposób, w chwili owego „wypredzania”, głównie mięśnie tułowia i barku są przed wyrzutem silnie zmęczone.

Zdjęcie nr 8, 9 — pokazuje początek czwartego kroku. Widać lekki przysiad na prawej nodze, po zakończeniu przekładanki. Tak jakby sprężyna, praca prawej nogi pozwala miotaczowi przeskoczyć trochę do przodu. Nad tym szczegółem techniki Kuźniecowa pracował bardzo długo, a w tym sfotografowanym rzucie rytm był szczególnie nieudany.

Rozciągając prawą nogę, jak mocną sprężynę (zdjęcie 10, 11, 12) Kuźniecowa wysuwa dalej w przed siebie ramię. Trzeba podkreślić, że prawa ręka jest ciągle jeszcze nieaktywna.

Położenie miotacza na zdjęciu 12 można by nazwać doskonałym, gdyby krok był trochę krótszy, mniej więcej o długość stopy. Próż lewy grot oszczepu podniesiony jest zbyt wysoko.

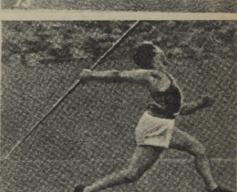
W następnym momencie (zdjęcie 13, 14) Kuźniecowa mocno odbija się prawą nogą i przyjmuje położenie jakby niepełnego łusa.

Na zdjęciu 14, 15 Kuźniecowa kończy swój ostatni wysiłek gwałtownym przechyleniem tułowia. Łuk z błyskawiczną szybkością wyrzeka strzałę. Znakomicie wyrzut ręki (zdjęcie 15) naprzeciw błąd polegający na tym, że ostro było zbyt wzniesione. Gwałtowne łukowate szarpnięcie wyodrębnia położenie oszczepu. Szybkiem i krótkim przeskakiem z lewej nogi na prawą Kuźniecowa niweluje się bezwład.

W tym rekordowym rzucie był pewnie brak: wysoko podniesiony grot, zbyt szerokie rozstawienie stóp w wyjściowym położeniu przed wyrzutem i w wyniku tego niepełnowartościowa praca nóg w momencie ostatniego wysiłku.

Szczególna zaleta rzutu jest prawidłowy rytm rozbiegu, po zwałający na bełknie nieprzerwane przejście od rozbiegu do wyrzutu.

Wyżej opisane zdjęcie filmowe dotyczy słynnego rzutu Kuźniecowa — 78,20, osiągniętego w meczu 4-ch miast w br

Odpowiedzi i interwencje

Cyprian Nowicki, Łódź, Zbigniew Chmielecki, Białdzychów. Oszczepowe informacje dotyczące wydarzeń przyjęcia do Technikum Wychniania Pieszczyńskiego sporządził się bezpośrednio do sekretariatu tych szkół. Oto adresy Technikum, Szkoły, nagród, ul. Gen. Świerczewskiego 1; Gdańsk-Wrzeszcz, ul. Traugutta 73b; Szczecin, ul. Kuwocińskiego 3; Janusz Kokołowski, Kalisz. — Okręg

zdubywania odznaki BSPO i SPO i stopnia wynosił 1 rok. SPO II stopnia — 2 lata. Okres ten oblicza się od daty przystąpienia do pierwszej próby.

W. Konopka i B. Bragiel, Warszawa — 1. W skład pięcioboju nowoczesnego wchodzi następujące konkurencje: jazda konna w jeździe, skoki na płaszczyźnie na 25 m, strzelnictwo na szybkość, skoki na 100 m, dowolna jazda na przelaz. Pięciobój ten będzie odbywał się, rozegrany także i na następnej Olimpiadzie. 2) Mistrz olimpijski w dziesięcioboju Małłach odniósł się w biegowym roku i wygrał z życia sportowego jako zawodnik.

Helena Jurek, Opole. Chociaż nie uprawia poza swoją specjalnością — dyskiem również inne konkurencje lekkoatletyczne. A więc rzucas oszczepem, kulą (jak na zdjęciu, n którym gniecie) biega i skacze. Na Spartakiadzie Wojska Polskiego we Wrocławiu startowała nawet w dziesięcioboju.

Leon Warlich, Strabla. Podziwiałam w białej niekonajęcej: maza 48 — 51 kg, kugica 51 — 54, płotowa 54 — 57, kulka 57 — 60, dziesięciobój 60 — 63,5, półśrednia 63,5 — 67, trójkąt 67 — 71, średnia 71 — 75, pięciobój 75 — 81, ciężka 81 — 85, wżyt.

JAK BELGIA PRZEGRAŁA W BUKARESZCIE

Mistrz sportu Victor Pop ustanowił nowy rekord Rumunii na 1500 m — 3:32,2

Bukaresz w wrześniu

Tegoroczny sezon naszych lekkoatletów był bardzo owocny, dzięki licznym kontaktom międzynarodowym. Jak również dzięki wyjątkowo obfitemu kalendarzowi spotkań we wnętrzu krajowych.

W rezultacie widzieliśmy stały wzrost poziomu nie tylko czołówek, ale i przeciętnego poziomu we wszystkich konkurencjach. I tak czołówka osiągająca wyniki na europejskim poziomie jak: Soeter, Georgescu, Dragomir, Wiesennayer, Manoliu, wzbogaciła się o nowe nazwiska płotkarzy Savel i Opris, młociarza Spiridon oraz stale polepszające swą formę zawodniczki Bałas (skok wzwyż), Sloce (sprinty) i Serban (płotki).

Dlatego też z wielkim zainteresowaniem oczekiwaliśmy spotkania międzynarodowego zwaśnacza, że podczas Festiwalu nasi lekkoatleci i lekkoatletki wykazali się dobrą formą.

Gabriel Georgescu był pierwszy w meczu z Belgią w pchnięciu kulą. Jego rekord krajowy wynosi 15 m 67 cm

W dążeniu do rozszerzenia naszych sportowych kontaktów międzynarodowych zaproszona została do Bukaresztu reprezentacja lekkoatletyczna Belgii. Jakkolwiek lekkoatletyka belgijska nie należy do wybitnych, to jednak, dzięki kilku sportowcom na akale światowej, jak Reiff, Herman i Moens, ma wybitną markę na zachodzie.

Nie ulega zresztą wątpliwości, że w okresie przedwojennym nie moglibyśmy nawet marzyć o zwycięstwie nad Belgią, zwycięstwem, które zadziwiło cały świat. Zawodnicy, zarówno kobiety jak i mężczyźni, spisali się doskonale, pokonując wysoko Belgów, choć zwycięstwo to nie przyszło łatwo a walka była bardzo ciężka, zwłaszcza w biegach.

Belgowie przybyli do Bukaresztu w zapowiadanej składzie z wszystkimi gwiazdami; tylko Reiff uległ kontuzji na treningu i nie mieliśmy okazji oglądania tego znakomitego zawodnika i rekordzisty świata, o którym zresztą belgijska prasa pisała później z przekąsem, że Reiff odbył piękny spacer do Bukaresztu.

Pierwszy dzień spokojnie przyniósł nam prowadzenie w meczu. W czterech konkurencjach (skok w dal tyczką, kula a oszczep) nasi zawodnicy zdobyli po dwa pierwsze miejsca, przegrywając po wadze 200 m i 800 m. Nasze zawodniczki wygrały trzy konkurencje bez specjalnych trudności, przegrywając sztafete 4x100 m w skutek dyskwalifikacji (zgubienie pałeczki). Ustanowiony został nowy rekord krajowy w sztafecie 4x400 m, którą przegraliśmy po zaciężnej walce mimo, że w sztafecie belgijskiej pobiegł Moens (47,7 na 400 m).

Bardzo dobry rezultat osiągnął Belg Veroruyse J na 200 m — 21,7, wyrównując rekord swego kraju. Wyniki zwycięzców poszczególnych konkurencji pierwszego dnia stały na dobrym europejskim poziomie.

Na czoło wysuwa się wynik Savela — 400 m płotki 33,2 oraz Pinea 3 km z czasem 9:05,6. Biegacz belgijski Herman wygrał 5 km bez większego wysiłku w słabym jak na niego czasie — 14:49,6.

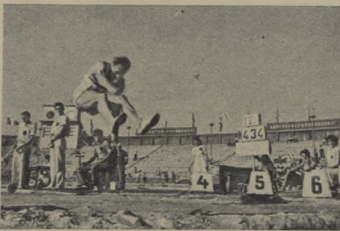
EKS — REKORDZISTKA POLSKI SCHABINSKA-FRIEDRICHOWA GRATULUJE BOCIANOWNIE

Za pośrednictwem „Sportowca” proszę mi pozwolić stłożyć kol. Bocianównie serdeczne życzenia z powodu ponownego pobicia rekordu na 80 m przez płotki. 20 lat temu marzyłam o takim wyniku, więc teraz naprawdę szczerze cieszę się z jej sukcesu. Kilkakrotnie przez tę samą zawodniczkę poprawiany wynik dowodzi zamiatowania do sportu, talentu i umiędzejnej pracy. Trenerowi jej też serdecznie winiszuję.

F. FRIEDRICHOWA

Elżbieta Bocianówna

Wiesennayer zwyciężył w meczu z Belgią w skoku w dal wynikiem 10,7

Mistrzyni sportu, najlepsza oszczepniczka Rumunii, Anneliese Reimesch

Herman, posiadacz najlepszego tegorocznego wyniku na 3 km — 8:06, bieg lekko, nie wysilając się, zbytnio. Patrząc na jego bieg, miałem przed oczami tyłki z jego pojedynku sprzed kilkunastu godzin. Zatoпка z Kucem na tej biegnie, żalując, że nie było wtedy Hermana na starcie.

Drugi dzień zawodów przyniósł nam osiadcze, zastępstwo zwycięstwo w stożku 128 94 w spotkaniu mężczyzn i 83 32 w spotkaniu kobiet. Piękne rezultaty osiągnęli Ogris, ustanawiając nowy rekord kraju na 110 m przez płotki — 14,8, Spiridon, który wyprzedził 56,94, ustanowił nowy rekord w rzucie młotem oraz Vasile, wyrównując rekord biegu na 10 km Nasza sztafeta 4x100 m po zastarłej walce z Belgami, którzy ustanowili rekord swego kraju, uległa o metr, wyrównując rekord krajowy.

Zawodniczek bez najmniejszych trudności rozprawili się ze swymi przeciwnikami, zajmując bez trudu pierwsze i drugie miejsce we wszystkich prawie konkurencjach, przy czym Sioce ustanowiła nowy rekord w biegu

(Złoty długodystansowiec belgijski Herman

na 100 m — 12,3. Warto dodać, że Belgijki bardzo sportowo zgodziły się na rewanż po smutnym porażce naszej sztafety w dniu poprzednim. Tym razem pałeczka nie została zgubiona i nasze zawodniczki uzyskały piękny wynik — 48,4.

Piękny sukces naszych sportowców był owocem przyjęcia przez usilowicie nasze wódzów, które wyraźnie zaskończyły w spotkaniach lekkoatletycznych, zwłaszcza, po emocjach festiwalowych. Atmosfera spotkania była przepończona duchem sportowej walki, natchniona wzajemną serdecznością i przyjaźnią.

Zawody były dużym wkładem do sprawy pogłębienia miłości narodowej; przyjacieli. Rezultaty sportowe pokazały, że Rumuni właściwie wykorzystują opiekę i pomoc jaką im daje państwo ludowe, godząc się swym poziomem wyników z odnosząc cenne sukcesy w międzynarodowych spotkaniach.

Czas, gdy lekkoatletyka rumuńska i cały sport rumuński były „kopciuszkiem” w Rumunii, minęły bezpowrotnie.

ION ABANESCU

SPORTOWE IGRASZKI WATYKANU

Dla rękogo nie jest tajemnicą, że nienawidzi do wszystkich, co postępuje światło, towarzyszy zawsze polityce Watykanu. Nienawidzi ją szczególnie wrośli teraz, kiedy Watykan stał się czynnym i potężnym narzędem Wall-Streetu.

80%, dochodów Watykanu pochodzi z Ameryki i Kanady.

Kardynał Archibald Spellman w Watykanie jest najbliższym doradcą papieża Plusa XII. Watykan współdziała na wszystkie sposoby z amerykańskimi imperialistami w przygotowaniu do nowej wojny. Teatr, kino, radio — dawno już są wykorzystywane w tym celu.

Watykan usiłuje wszelkimi sposobami wykorzystać także i sport. Jako środek przyciągania mas armatniej, dla propagandy demoralizujących „idei”, dla odciągnięcia ludzi pracy od walki o wolność i pokój.

Wyobraźcie sobie, że jesteśmy w „wyszybie ogrodach” Watykanu Boisko koszykówki. Hałas. Krzyki...

— Podaj tu, do licha!
— Idź do diabła, sam wiem.
— Mówilem przecież, że bez ciebie zabiorą, co dali.

O co chodzi? — zapytacie. A o nic. To kolejny mecz między drużyną zakonników franciszkańskich z drużyną innego bractwa. Rozgorączkowni młodzieńcy w brązowych i niebieskich szatach, że zgola świeckim wyrazem twarzy i więcej; niż świeccimi wyrażeniami na ustach, młotają się po boisku. Piłka — nuda ciska się o okadzonych wielkim powodzeniem. Codziennie odbywają się w Watykanie rozgrywki. Urzędnicy w nich 5 drużyn, reprezentujących 5 klubów. Oto na przykład drużyna klubu „Virtus”.

W skład tej drużyny wchodzi pracownicy kancelarii papieskiej. A oto „Fides” składająca się z przedstawicieli mełnej gwardii papieskiej.

Gracze wydobywają się, starając się pobicić jednego albo oszukać. Słowem wprowadzić w życie lekcje wykładane im przez wiatdów Watykanu.

Wielki odświeżenie gazety „L'Espresso” sam papież na i lubi sport i w swoim czasie uprząm pływaniem, wioślarsko i jazdę konną. Nawet teraz w chwilach wolnych od zajęć papież Plus XII jak widać, nie zapomina o sporcie. Niebawem przedstawicie kościoła protestackiego również idą na pasku papieża W Finlandii np odbyła się specjalna konferencja przedstawicieli „sportu kościelnego”. Wśród szeregu referatów był też referat doktora nauk teologicznych na temat „Czego oczekuje kościół od sportu”.

Węc czegoś on oczekuje? A oto czego: w „Błgim szeregu punktów pod numerem „Jeden” czytamy: Sportowcy winni zajmować się sportem tylko dla sportu! Sportowcy nie powinni interesować się polityką ani zagranicą, ani i y m b a r d z i e j! Wewnętrzna, nie powinni interesować się też stosunkami ekonomicznymi, w których żyją, słowem, prócz sportu, o niczym innym myśleć nie powinni.

O wszystkim pozostałym będą myśleli ci, którzy są do tego bogini, np. Plus XII. A on już będzie myślał co robić ze sportem i do jakiej służby go wprzeznąć! Na przykład, w czasie ostatniej wojny, jednemu z radzieckich reżyserów filmowych wypadło odwieźć pewien kłaztor w Kalifornii. Był on niemal zdumiony, gdy ujrzał zdrowych, czystość, znaków, rzekło gonących za piłką po polu, lub po ringu bokserskim, przy skompaniowaniu wrzasków i gwizdów licznie zgromadzonych widzów. Na swoje pełne zdumienie i nieco niepewne zapytania, do stał następującą odpowiedź:

— Są to synowie bogactw, którzy nie chcą iść do wojska — po prostu dezerterzy.

Tak, ukradkając się pod mniśskim habilem, uratowani tym samym od służby wojskowej, się drali czas anyhowie milionerów Układu „ojowicie” zapewnili im wszystkie wygody, aby ich nie pozbawić ulubionych rozrywek, a tymczasem bank „Świętego Ducha”, jeden z większych ban-

ków europejskich, podzielił zysk w brzącej monocy.

Lecz materialne interesy, to jedna i wcale nie najważniejsza z przyczyn kierujących długie macki kasażi kościoła do tak, by dawadły się, odległej im dziedzin, jak sport. Główna przyczyna leży gdzie indziej!

Jak to odkrył jeden z działaczy „sportowo — kościelnych” — Samuel Norin — „Sport to czynnik o ogromnym znaczeniu wysocewym dla młodzieży”! O, gdzie pies jest pogrzebany!

Wszystko co może być pomocne, wszystko winno być na usługę papieża.

Z okazji 25-letnia „Action Catholique” papież zwrócił się do zabraných z przemową, przy czym, w zasadniczej części tego przemówienia, wzywał on słuchaczy do brania przykładu z jednego ze znanych włoskich specjalistów wieloboku, członka „Action Catholique”, który w przeddzień za wódów niezmienne prosił papieża o błogosławieństwo.

W jakimże duchu wychowywał dyktator kościoła swoje owczarnie? Pierwszym przykazaniem mogłoby być „Znienawidź bliźniego swego”! I rzeczywiście, ktoś jak nie Watykan zawsze nawoływał do pochodu krzyżowego przeciw bolszewizmowi, ktoś jak Watykan nie posiadałby popierał i sąrdoncał podobię Hitlera i Mussoliniego, ktoś jak nie on błogosławił zbrodniom na Korei?

Bardzo charakterystyczne dla całej polityki Watykanu jest od wiczenia rektora uniwersytetu USA księdza Niensa: „Po modlitwie i moim owczakami — powiedział Niens — prowadź się na strzelnicy, żeby powić się w strzelaniu. Sądze, że powinniśmy doprowadzić całkowicie ostateczne szkolenie, musimy nauczyć się sztuki zabijania”!

A oto kilka przykładów ilustrujących owoce watykańskiego wychowania sportowców Amerykanin Frank Sexton, specjalista od nabijania, zwyciężył w walce „wolnoamerykańskich” w przededniu spotkania z Francuzem Rigoulot, pojechał do Rzymu i otrzymał od papieża błogosławieństwo.

Co błogosławił papież. Dziękaj bityjacie z wyrzucaniem wódów, wzajemnym okaleczaniem się i gryzieniem?

Amerkańska agencja United Press szumnie reklamowała Foster „modnego” się boksera! Ten „chłopaczek”, który wygrał 29 walk na 32, przed wejściem na ring modli się, żeby nie uczynić krzywdy swojemu przeciwnikowi i jak zapewnia agencja amerykańska, Foster „z pomocą Boga” idzie od zwycięstwa do zwycięstwa, polepiając alkohol i dziewczęta.

W swojej nienawidzi do wszystkiego co postępuje, demokratyczne, milujące wolność, władza Watykanu wykorzystuje wszystkie środki zatartej propagandy i obłudnych hasel.

W tej brudnej walce Watykan sięga po sport.

Populawny numer amerykańskich organizatorów sportu.

DZIEŃ

WOLNY

OD PRACY

Jeśli przyjdzie wam ochota odwiedzić w dzień wolny od pracy koteręs z młodych robotników Jachromskiej Fabryki Włókienniczej — nie szukajcie go w domu, tam na pewno go nie znajdziecie. I nie ma co pytać rodziców czy sąsiadów, dokąd poszedł wasz znajomy — pytajcie od razu gdzie się znajduje fabryczny stadion.

— Nie wiecie gdzie jest stadion? — zdziwi się każdy przechodzień. Ale zrozumawszy, że nie jesteście tutaj, zaraz was przeproszą i szczerze objaśnią, którego trzeba iść. I na pewno zakończy tak:

— A zresztą i ja z wami pójdę. Przy okazji powiem memu chłopakowi, żeby przyszedł na obiad.

Przecież rano, skoro świt, ledwo oczy przetrze, już leci na stadion. Na pewno w czasie drogi przekonacie się, że w Jachromie nie ma bardziej ulubionego miejsca przez młodzież, jak fabryczny stadion.

Winnemu temu wazystkiemu jest oczywiście, przewodnik fabrycznych sportowców — zasłużony mistrz sportu, Nikołaj Komkow, który to już od wielu lat paucza, że nie ma lepszego, pożyteczniejszego i przyjemniejszego odpoczynku niż ćwiczenia sportowe. Od rana do wieczora otacza też młodzież tego pełnego energii człowieka. Jeden pyta gdzie i kiedy zbierają się uczestnicy biegu na przelaj, inni muszą koniecznie wiedzieć na ile metrów trzeba pchnąć kulę, żeby uzyskać trzeci stopień wszechzwiązkowej klasyfikacji sportowej, inni wreszcie komunikują, że zjawili się w składnicy siatki i piłki do gry w siatkówkę.

Już trzydziesty drugi rok pracuje Nikołaj Komkow w jachromskiej fabryce. W jego oczach rósł jeden z najlepszych w kraju fabrycznych zespołów sportowych. Dawniej już nie ma ani jednego młodego człowieka w fabryce, technika czy inżyniera, który by nie uprawiał sportu w tej czy innej sekcji. A sekcji jest ponad 10.

Człowiek powinien być jak najwszechstronnie rozwinięty — mawia często Nikołaj do swoich wychowanków. A to oznacza, że w jakiegokolwiek sekcji, nie ćwiczyłby chłopak czy dziewczyna, obowiązowało musiał znać nożym na od-

Trasa ogólnofabrycznego biegu na przelaj przebiega przez pola, lasy, jary. Długim snurem wyciągnęli się zawodnicy zbiegając się do mety

Przed bramą stadionu zebrali się fabryczni kolarze. Dłóż normalny trening. Sportowy sezon letni zapowiada się gorąco. Aby dobrze broń barw zespołu trzeba dużo i wyrzwać trenować

A po obiedzie stadion jeszcze bardziej się zaludnił: przyjechała z Moskwy w gościnę do fabrycznych sportowców doskonała stołeczna drużyna piłki nożnej

Zawzięło i ciekawe było spotkanie piłkarzy. Wiele się nauczyli i wiele pożytecznych rzeczy zaobserwowali fabryczni amatorzy piłki nożnej

Na boku, wokół sztańgi, gromadzi się fabryczna młodzież: — No, kto więcej wypchnie?

W drugim końcu stadionu, kolo basenu, zebrali się amatorzy pływania. Dłóż odbywają się tu zawody na odznaki GTO

znakę GTO. Jest ponad pięćset ludzi w fabryce dumnie noszących odznaki I lub II stopnia.

Wreszcie sportowe w fabryce. Mocna przyażlić młodzież ze sportem. I jakże mogłoby być inaczej? Każdy na sobie doświadczył, jak — lekko

pracuje i w jakim się jest świetnym humorze po każdym dobrym treningu na świeżym powietrzu; organizm jak gdyby się odradza po każdej zawziętej walce na boisku piłkarskim czy siatkówce, na bieżni, w basenie, czy na szerokiej wstępie szosy.

Powodzenie w sporcie może osiągnąć, jeśli zapalił się do sportu od najmłodszych lat.

Oto przyszły piłkarz trenuje rzuty piłką, a przyszli mistrzowie ostrzeżę — rzuty ostrzeżem.

Nielekką trasą czeka kolarzy. W zasadzie, oczywiście, można jechać na rowerze...

Fabryczni gimnastycy to zawodnicy wysokiej klasy. Nie poprzestają oni jednak na osłabionych lekcyjnych zwycięstwach i trenują nadal wytrwale. Oto wykonanie ćwiczenia na drążku — Iwona Umalenowa, pomocnika mistrza (kaskadego oddziału)

Gdy gwiazdek sędziów uznajmy konse: spotkania piłkarskiego, wysył na start lekkoatletów i na bieżni rozpoczęła się zaczęła walka sztafet

Na boisku fletelistycznym

W związku z wizytą lekkoatletów RNKich w Polsce zapewne zapamięta: Czy Finlandia posiada znaczki sportowe i jakie? W kraju o tak starych i wspaniałych tradycjach sportowych, pierwsze znaczki propagujące kulturę fizyczną narodów się dość późno, bo dopiero w lutym 1938 roku. Poczta fińska wydrukowała wówczas serię złożoną z trzech znaczków dla upamiętnienia mistrzostw nordyckich świata (FIS), łatwo domyśleć się, że tematykę sportową narysował Bertt Jari doń zadanie: nakład wyniósł bowiem tylko 2000 sztuk.

Sylwetkę biegacza widzimy na znaczku fińskim dopiero w 1941 roku, na winiecie wchodzącej w skład serial propagandowy. Obok biegacza, który bardzo przypomina Paavo Nurmeego widzimy na pozostałych egzemplarzach

pięcherz zapasnik, gimnastyka, narciarz i ośmiennik.

W latach 1948 i 1947 ukazały się znaczki w dniu święta gimnastyki. Znaczków nie ma się rzadkie, gdyż zostały wydrukowane w bardzo dużych nakładach.

W 1947 roku Finowie wydali serię trzech znaczków specjalnie dla propagowania wychowania fizycznego najmłodszych dzieci.

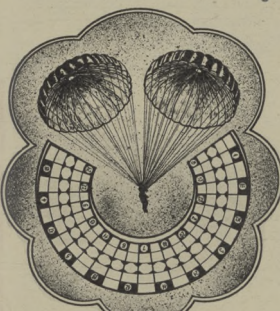
I wreszcie w 1952 roku ukazała się seria olimpijska, która była reprodukcją z „Spartanów”.

Nie zapomniawszy o o szachach. W sierpniu 1952 roku ukazał się specjalny znaczek na pamiątkę dziesiątych mistrzostw świata w Helsinkiach. Na znaczku tym umieszczono konia i wieżę na tle szachownicy.

KAZIO

ROZRYWKI UMYSŁOWE

POD REDAKCJĄ JERZEGO BIELENI

KOMBINATKA

Do podanej figury należy wpisać dośrodkowo 25 wyrazów pięcioliterowych o poniższych znaczeniach (kierunek wpisywania ze góry). Pierwszą część rozwiązania dadzą trzecie litery wyrazów, a pozostałą należy odzyskać od 1 do 25.

Znaczenia wyrazów: 1) Rekordzista CSR na 400 m, 2) inaczej: „drugim”, 3) pluk domowy, 4) miejsce rozpoczęcia wyścigu, 5) lekkie obuwie lekkoatlety, 6) miasto o nazwie 1-ligowej drużyny piłkarskiej, 7) rekordzista Polski na sztybowcu jednomiejscowym, 8) aprinterka polska, 9) część rośliny, 10) gatunek nietopierza, 11) detyment muzyczny, 12) stare, zniszczone okrycie, 13) trójkątce polski, 14) miasto między Bałkaniem a Azorem, 15) młody polski o-

szczępnik, 16) czechosłowacki trójskokacz, 17) inaczej: „koziarny”, 18) środek lokomocji, 19) bokser polski — mistrz Europy, 20) bramkarz OWKS-u, 21) zawodnik OWKS-u w biegu na 1000 m, 22) kolarz bułgarski, uczestnik wyścigu Praga—Warszawa (1951 r.), 23) inaczej: „zjazd uczestników sportów wodnych”, 24) kolorowe pasy na czapkach wojskowych, 25) zjawisko, mara, widziadło. Józef Kowalski, Starachowice

KOŁOWY UKOŚNIK

Do podanej figury wpisać dośrodkowo lewostronnie i prawostronnie po 10 wyrazów pięcioliterowych o poniższym znaczeniu. Litery znajdujące się w oznaczonych polach czytane w kierunku zegarowym dadzą rozwiązanie.

Znaczenie wyrazów:

Prawostronnie dośrodkowo: 1) Część samochodu, 2) słynny zawodowy kolarz włoski (wspak), 3) piłkarz Kolejarza Pomań, 4) tenisista angielski (wspak), 5) tenista M. Czarnym (wspak), 6) pismo GKFF, 7) miemie olimpijski w skoku wzwyż, 8) kolarz Niemiec zachodnich, który startował w wyścigu dookoła Austrii, 9) czołowy lekkoatleta polski w biegach przez płotki, 10) czołowy młociarz USA.

Lewostronnie dośrodkowo: 1) Szablista włoski, 2) czołowy kolarz Triestu, który startował w VI Wyścigu Pokoju (wspak), 3) żołnierz budujący mosty, 4) inaczej: „niezdrowa” (wspak), 5) rekordzista CSR w rzucie dyskiem, 6) trener naszych bokserów, 7) piłkarz szwedzki, który brał udział w turnieju olimpijskim (wspak), 8) kolarz belgijski, uczestnik tegorocznego Wyścigu Pokoju, 9) tenisista austrijski, 10) termin szermierczy

Dla ułatwienia podajemy listę liter: 11a, 2b, 5c, 3d, 8e, 2f, 2h, 5i, 3j, 1l, 5m, 8n, 6p, 11s, 12s, 6t, 3u, 3v, 3z.

„Masya”, Zabrze

X

Za rozwiązanie podanych zagadek Redakcja przemasza do rozlosowania pięć książek. Podanie rozlosowanych będzie 5 książek, dla Czytelników, którzy nadesłali prawidłowe rozwiązanie przynajmniej jednego zadania (nagrody pocieszenia). Rozwiązania prosimy kierować pod adresem Redakcji tyg. „Sportowiec”. Warszawa 1, skrytka pocztowa 255, z dopiskiem na kopercie: „rozrywki umysłowe”.

Termin nadsyłania odpowiedzi — dwa tygodnie

Warunki prenumerat: miesięcznie 4,00 zł, kwartalnie 13,00 zł, półrocznie 25,00 zł. Indywidualne zamówienia na prenumeratę przyjmują placówki PPK „Ruch”. Uprzejmie prosimy o skierowanie nadesłanych i pieniędzy. Wskazywanie kierunków nadesłania do PPK „Ruch”, Wydział Prenumeraty Poczty — Warszawa, Brebna 12, tel. 38-312.

REDAGUJE
KOLEGIUM

4B — 20340

WYDAWCA — RSW „Prasa” REDAKCJA — Warszawa, Nowogrodzka 31. Redaktor naczelny — tel. 88-43, sekret. red. — 882-48. Sekretarz redakcji przyjmują codziennie (poza niedzielą i poniedziałkiem) w godz. 11-12. ADMINISTRACJA — Warszawa, ul. Marszałkowska 3, tel. 88-11 i 88-13. Wzrost 16. DRUK — Zakłady Drukarskie i Włóki-drukowe RSW „Prasa” Warszawa, ul. Marszałkowska 3/3.

W Szwajcarii odbywa się wielki turniej szachowy prezydentów do meczu z mistrzem świata Botwinnikiem. Bieże w nim udział 15 najsilniejszych arcymistrzów świata. Barwy Związku Radzieckiego reprezentuje w tym turnieju 9 szachistów. Poniżej podajemy sylwetki radzieckich arcymistrzów, piora P. Kostikowa, zamieszczone w nrze 210 „Wolności”.

Szachista radziecki Jurij Awerbach uzyskał tytuł mistrzowski w roku 1943, zdobył dwukrotnie tytuł mistrza Moskwy, brał niejednokrotnie udział w mistrzostwach szachowych ZSRR. W szefowym turnieju eliminacyjnym w roku 1952 podzielił miejsca 5—8 z międzynarodowymi arcymistrzami Szabo, Stahlbergiem, Gligorowiczem, za co przyznano mu tytuł arcymistrza. Izak Bolesławski już w wieku 20 lat był mistrzem, a po 6 latach został międzynarodowym arcymistrzem. Brał wielokrotnie udział w mistrzostwach ZSRR. Największy sukces odniósł w budożeszkim turnieju eliminacyjnym w roku 1950, na którym podzielił 1—2 miejsce z arcymistrzem Bronsteinem.

Dawid Bronstein został mistrzem mając lat 16, a w 24 roku życia miał już tytuł arcymistrza. Bronstein jest szachistą wybitnie ualentowanym. Po wojnie zdobył dwukrotnie tytuł najsilniejszego szachisty ZSRR i odniósł zwycięstwo w budożeszkim turnieju eliminacyjnym w roku 1950.

Młody szachista radziecki Jerim Heller urodził się w 1925 roku. Mając dwadzieścia trzy lata zdobył tytuł mistrza, a po trzech latach — arcymistrza.

Paul Keres jest przedstawicielem starszego pokolenia szachistów radzieckich. Należy on do najsilniejszych arcymistrzów kuli ziemskiej. W roku 1937 na międzynarodowym turnieju w Baden zdobył pierwsze miejsce, pozostawiając za sobą Capablanca, Reszawskiego, Fina. W 1940 roku w meczu z eksmistrzem świata Ewinde odniósł zwycięstwo w stosunku 7,5:6,5. Keres był trzykrotnie mistrzem ZSRR.

Kotow stał się znany jeszcze przed wojną. W 1930 roku po zwycięstwie drugiego miejsca w mi-

ARCYMISTRZOWIE

Partia Smyslow (z lewej) — Spasłki na międzynarodowym turnieju w Rukaszewie w lutym 1953 r.

Tajmanow

Graja Heller i Awerbach, obok Hellera siedzi mistrz świata Botwinnik

Keres

strzostwach ZSRR uzyskał tytuł arcymistrza. Rozkwił jego talent szachowy nastąpił po wojnie. W roku 1948 zostaje mistrzem ZSRR, a potem zajmuje pierwsze miejsce w międzynarodowych turniejach w Wenecji i Sztokholmie.

Marek Tajmanow — to ułalenowany szachista. Mając 10 lat został mistrzem, a w wieku 28

lat — arcymistrzem. Trzykrotnie był mistrzem Leningradu, na ostatnich mistrzostwach ZSRR podzielił pierwsze i drugie miejsce z mistrzem świata Michaiłem Botwinnikiem.

Wasyl Smyslow jest wybitnym przedstawicielem radzieckiej sztuki szachowej. Już w wieku 10 lat został arcymistrzem. Smyslow był czterokrotnie mistrzem

Moskwy, jeden raz zdobył tytuł mistrza ZSRR.

Najmłodszym arcymistrzem świata jest radziecki szachista Tigran Petrosjan. Ma on obecnie 24 lata, rok temu zdobył szczytny tytuł międzynarodowego arcymistrza. W 1952 roku na turnieju eliminacyjnym w Sztokholmie podzielił 2—3 miejsce z Tajmanowem. P. KOSTIKOW

LIST SPORTOWCA NRD — UCZESTNIKA MEETINGU NA SŁUŻEWCU

Start wyścigu na Służewcu o nagrodę Moskwy (dyst. 2400 m). Drugi od lewej radziecki koń Charkow, który zajął drugie miejsce. Na pierwszym planie — zwycięzca Dorpal pod dżokejem Stasławem.

101 CAF

Oto fragmenty listu Karola Schachta, dziennikarza niemieckiego, który tak pisze do swego polskiego przyjaciela i kolegi Leona Chatizowa:

„Wiele zwiedziłem, ale War-

szawa stanowi jedyne tego rodzaju przeżycie na świecie. Jakież pożałowanie, że porywu we wszystkich dziedzinach życia. Tu przejawia się polski temperament, polska praca, patriotyzm!”

„Na taki czyn zdobyć się może naród, który tak, jak polski, poznał wszystkie okropności wojny i faszyzmu, i nigdy więcej nie chce wojny. Będę o tym wszędzie — opowiadał w całych Niemczech, a każdemu

Polakowi pragnąłbym powiedzieć: naród polski kroczy właściwą drogą!”

„Wielkie wrażenie sprawiły na mnie urządzenia torów wyścigowych w Warszawie, które szczerze zapewniam, wraz ze swą pełną enliuzją sportowego publicysty, należą do najsilniejszych w całej Europie. Wspaniałe nawierzchnie torów, stajnie, dobrze wyszkolony, zdyscyplinowany personel, od początkujących pracowników do dyrektora w kożeniej współpracy.

Do pozazdroższenia jest doboryw materiał hodowlany, jaki z trudem gdziekolwiek można by jeszcze znaleźć. A już zachwyceni byłem Dorpatem, który osiągnął dla Polski wspaniały sukces.”